

Un nou, i més revolucionari, Antoni Tàpies

Antoni Tàpies continua sorprenent, després de mort. El més experimental i desconegut es mostra a la seva fundació i al MNAC.

La Fundació Antoni Tàpies i el Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) proposen, en una mateixa mostra desenvolupada en dues seus, l'exposició "Tàpies. Des de l'interior", comissariada per Vicent Todolí, que es podrà visitar fins el 3 de novembre.

Amb una selecció de prop de 140 obres, que abasten des de 1945 fins a 2011, l'exposició posa en relleu l'experimentació infatigable i fins i tot obsessiva de l'artista, i el desenvolupament de la seva iconografia i el seu vocabulari fet de signes, de matèries, de colors i d'objectes quotidians.

En la seva primera incursió en la figura d'Antoni Tàpies, Vicent Todolí ens ofereix una mirada singular a partir d'una selecció d'obres de la col·lecció personal de l'artista, complementada per treballs pertanyents a la Col·lecció de la Fundació Antoni Tàpies.

L'exposició proposa una aproximació a Tàpies no subjecta al que se sap, sinó al que es descobreix en l'itinerari del creador. Antoni Tàpies va reservar per al seu taller i per a la fundació una part important de la seva obra. "Tàpies. Des de l'interior", en aquest sentit, ha estat concebuda exclusivament a partir de les obres conservades a casa de l'artista, moltes fins ara inèdites, i a la Fundació Antoni Tàpies, i concentra l'atenció principalment al voltant de dues línies de la seva extensa producció, que el mateix artista ja esmenta en la seva *Memòria personal*: per una banda, les pintures

Antoni Tàpies, *Porta metàl·lica i violí*, 1956

matèriques o murals, que trobarem majoritàriament a les sales del Museu Nacional d'Art de Catalunya, i, per l'altra, els objectes i materials pobres, que és possible visitar a la Fundació Antoni Tàpies.

El projecte de Vicent Todolí pretén remarcar la llibertat que ofereix definir, com a condicions i com a límits, espais com el taller, l'habitatge i la fundació de l'artista. Llocs propers, íntims i que acumulen obres i etapes d'Antoni Tàpies. L'exposició, per tant, no tracta d'establir un ordre en aquests treballs o

de categoritzar les obres del taller, sinó que procura mantenir-ne les paradoxes, les deixalles, les contradiccions i les sorpreses.

Cap a la fi de 1958, Tàpies, diu a *Memòria personal* (1977), va incrementar molt les obres realitzades amb materials considerats pobres. Va experimentar la necessitat d'insistir i d'aprofundir tot aquell missatge del que és insignificant, gastat o dramatitzat pel temps. Al costat de les grans composicions murals —a crits o en silenci—, els residus de cada dia. En

realitat, fou la represa més conscient de temes que sovint l'havien atret.

En les seves recerques havia descobert aquest matèria, que trobava tan carregada d'estranyes suggestions, que és el cartró. Matèria grisa, anònima, que difícilment es presta a ser manipulada i justament per això la més petita empremta de la mà el turmenta i el destrossa.

Però el tros de cartró, la capsa, la tapadora, la safata, la roba bruta (mitjons, samarreta, calçotets...), mobles vells, coses quotidianes..., no usats com una representació o tema del quadre sinó com a veritables cossos, objectes. I en aquest sentit es va veure influït o emparentat amb algun precursor dadà, amb Duchamp, amb Schwitters.

MNAC. Al Museu Nacional d'Art de Catalunya l'exposició mostra l'evolució de l'obra d'Antoni Tàpies a través d'un recorregut que abraça tota la seva producció artística, des del 1945 fins al 2011. Des de les seves primeres pintures realitzades als anys quaranta, Tàpies emprèn una recerca estètica que passa per l'experimentació amb materials i formes que donaran lloc, als anys cinquanta, a una expressió pròpia, les pintures matèriques, que el faran mereixedor del reconeixement internacional.

Des de la pastositat i el gruix de la pintura dels primers anys fins a la inclusió de nous materials, com ara el vernís, el làtex i les planxes de metall de les dècades següents, la mostra palesa l'interès constant de Tàpies per la matèria amb dos enfocaments diversos

Al llarg de l'exposició es fa visible l'experimentació infatigable de l'artista i el desenvolupament del seu vocabulari

però complementaris: com a rebuig del llenguatge artístic tradicional i com a sinònim de canvi i de transformació.

Al llarg de l'exposició es fa visible l'experimentació infatigable de l'artista i el desenvolupament de la seva iconografia i el seu vocabulari fet de signes, de matèries, de colors i d'objectes quotidians, així com la concepció de l'obra d'art com a vehicle de la relació amb el misteri, les forces de l'univers i la naturalesa.

Es tracta d'una selecció que ofereix una visió diferent, de manera que accepta la llibertat i la limitació que suposa partir únicament de tot allò que l'artista havia conservat per a ell, la seva família o la Fundació Antoni Tàpies. Un punt de vista que no pretén establir categories per a les obres sinó exposar i revelar-ne les tensions, les contradiccions i les paradoxes.

La primera exposició que presenta el Museu Nacional una vegada eliminat el límit cronològic de 1940 en el seu relat és una retrospectiva d'un dels artistes que vertebraren tota la segona meitat del segle XX.

Fundació Tàpies. De manera paral·lela, a les sales de la Fundació Antoni Tàpies el visitant trobarà una tria centrada en una sèrie d'obres del 1946 al 2009 que evidencien l'interès de

Tàpies pels materials pobres i pels objectes: des de l'ús del cartró, els fils i els cordills de les obres primerenques fins a l'acoblament i a la incorporació de l'objecte en la superfície de la tela que es fan més manifestos a partir de finals de la dècada de 1960, i que l'artista reprèn amb força a la dècada dels anys 1990 i 2000.

Des de la palla, la safata de pastisser, els papers de diari fins al plat trencat, els llençols, les mantes, les portes i les finestres, Tàpies es val dels materials i dels objectes extrets del seu entorn immediat per convertir-los en els protagonistes de les seves obres. La tria fa evident la voluntat de l'artista de magnificar el que es considera petit i insignificant per mostrar que tot allò que es concep com a marginal pot suggerir idees essencials.

Acompanyant l'exposició "Tàpies. Des de l'interior" es projectarà a l'auditori el documental *Tàpies*, del realitzador Clovis Prévost i produït per Maeght, amb música de Carles Santos i la col·laboració de Joan Brossa. El documental mostra el procés de realització de l'obra *Pintura amb grafismes* (1969), alhora que el contextualitza amb imatges de l'estudi de Barcelona i de Campins.

Feliu Vila

EL TEMPS

És Temps de Vacances

Si n'ets subscriptor i a l'estiu te'n vas de vacances i vols rebre **EL TEMPS** cada setmana.

Telefona'ns al **902 131 025** i comunica'ns l'adreça on vols rebre la revista aquest estiu o bé envia'ns un correu electrònic a: subscripcions@eltemps.net (Ens ho pots comunicar fins el 22 de juliol)